

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

УДК 796.034.2.015.367

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14740496>

Використання анімаційних прийомів у вирішенні педагогічної проблеми перемоги в організації фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів

Ніколайчук Ольга Петрівна

викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту,
заслужений майстер спорту України, Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, вул. Коцюбинського, 2, м. Чернівці, 58000, Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-4416-3958>

Цибанюк Олександра Олександрівна

доктор педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичного
виховання і спорту, Чернівецький національний університет імені Юрія
Федьковича, вул. Коцюбинського, 2, м. Чернівці, 58000, Україна,
<https://orcid.org/0000-0001-5367-5747>

Прийнято: 15.11.2024 | Опубліковано: 29.11.2024

Анотація. У спортивній діяльності, зокрема спорті вищих досягнень, головною метою спортсмена є перемога. Її бажання деколи призводить до прагнення перемогти за будь яку ціну, навіть за рахунок здоров'я, порушення моральних норм, випадків агресії, інтриг тощо. Одночасно з цим, дослідження дозволили зробити висновок про роль систематичних занять спортом, зокрема участі у змагальній діяльності, які розширюють діапазон набутих життєвих навичок та сприяють вихованню глобального

громадянства. Виокремлено актуальні «Life skills», досвід опанування якими повинні отримати спортсмени. **Мета й методи дослідження.** Задля реалізації мети та завдань дослідження застосовано комплекс методів: загальнонаукові (аналіз, синтез, абстрагування та конкретизація, систематизація, класифікація, узагальнення тощо); конкретно-наукові: метод термінологічного аналізу; логіко-системний аналіз забезпечив логіку наукового дослідження з метою збирання й підготовки фактологічного матеріалу, процедури постановки завдань, пошуків їх вирішення та отримання результатів. **Результати роботи.** Визначено, що виграти – це реальне чи уявне придбання, досягнення, перевага. З'ясовано, що зміст фізкультурно-оздоровчих заходів та спортивних заходів передбачає реалізацію ігрового та змагального методу, де головна установка – орієнтація на чесну перемогу, гідну конкуренцію, лицарське ставлення до суперника. Доведено, що для вирішення проблеми перемоги, сучасні тренери, спортивні аніматори, вчителі використовують ігрову та змагальну діяльність. Зафіксований «стан переможця», вміння «одягати» його на себе, транслювати цей стан на партнерів, наприклад по команді – оптимальний варіант для досягнення цілі. **Висновки.** До анімаційних прийомів формування вміння переживати перемогу відносимо підбір призив та пам'ятки-заохочення, формування уміння радіти за переможців: загальні скандування, практичні ритуали: «Хитання», «Струмочок», «Хоровод», тактильні привітання (обійми, поплескування по плечу, підбадьорюючі контакти поглядів тощо).

Ключові слова: анімаційні прийоми, вправи, переможці, ритуал, розвага, спортивне свято.

The use of animation techniques in solving the pedagogical problem of achieving success in organizing physical education, wellness, and sports events

Olha Nikolaychuk

Senior Lecturer at the Department of Theory and Methods of Physical Education and Sports, Honored Master of Sports of Ukraine, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, 2 Kotsiubynsky Street, Chernivtsi, 58000, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-4416-3958>

Oleksandra Tsybanyuk

Doctor of Pedagogical Science, Assoc. Prof., department of theory and methodology of Physical Education and sport, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, 2 Kotsiubynsky Street, Chernivtsi, 58000, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0001-5367-5747>

Abstract. *In sports activities, particularly in high-performance sports, the primary goal of an athlete is victory. The desire for victory sometimes leads to an ambition to win at any cost, even at the expense of health, violation of moral norms, instances of aggression, intrigues, and so on. Simultaneously, studies have concluded that systematic sports practice, including participation in competitive activities, broadens the range of acquired life skills and fosters the development of global citizenship. Key "life skills" that athletes should acquire have been identified. Purpose and Methods of the Study:* To achieve the objectives and goals of the research, a comprehensive set of methods was applied: general scientific methods (analysis, synthesis, abstraction, concretization, systematization, classification, generalization, etc.); specific scientific methods, including terminological analysis and logical-systemic analysis, were used to structure the research logic, gather and prepare factual material, and determine the tasks, solutions, and results. **Research Results:** It was established that winning is a

tangible or perceived acquisition, achievement, or advantage. The content of physical education and sports events implies the application of play and competitive methods, emphasizing fair victory, honorable competition, and chivalrous treatment of opponents. It has been demonstrated that modern coaches, sports animators, and teachers utilize play and competitive activities to address the issue of victory. The concept of a "winner's state" and the ability to "adopt" it and project it onto teammates, for example, is an optimal strategy for achieving goals.

Conclusions: *Animation techniques for fostering the ability to experience victory include the selection of prizes and motivational tokens, developing the ability to rejoice for winners through group chants, practical rituals such as "Swaying", "Streamle", "Round Dance", and tactile congratulations (hugs, pats on the back, encouraging eye contact, etc.).*

Keywords: *animation techniques, exercises, winners, ritual, entertainment, sports celebration.*

Постановка проблеми. У спортивній діяльності, зокрема спорті вищих досягнень, головною метою спортсмена є перемога. Її бажання деколи призводить до прагнення перемогти за будь яку ціну, навіть за рахунок здоров'я, порушення моральних норм, випадків агресії, інтриг тощо. Це виступає аргументом для дослідників інтерпретувати феномен спорту як негативний чинник впливу на особистість (Т. Адорно, Т. Веблен, П. Бурдьє, А. Грамші, Е. Даннінг), які доводять, що сучасний спорт завдає шкоди співробітництву, формує негативний поділ людей на переможців і переможених; призводить до розвитку таких негативних якостей як егоїзм, агресивність, заздрість [4, с. 51-55].

На наступному етапі можемо засвідчити, що сфера спорту стала глобальною ідіомою та одним із найефективніших механізмів соціальної діяльності, які коли-небудь знало людство. Р. Поліщук в низці власних статей розглядає правила основним наріжним каменем концептуального аналізу

спорту, які визначають «правильність та неправильність» поведінки у спорті виключно з точки зору дотримання правил. Для подальших досліджень автор окремив собі аналіз конвенціоналізму та інтерпретативізму як концепцій спорту [5, с. 46-50].

Представник Пенсильванського університету Ф. Х. Лопез Фріаз (Francisco Javier Lopez Frias) запропонував власне розуміння теорії ігор Б. Сьютса. Аналізуючи чотири елементи, які притаманні грі, зокрема спортивній, а саме: цілі (мета), засоби, правила та певне ставлення, автор все ж таки наголошує на тому, що провідна, засаднича, головна мета – це перемога. Щоправда, її, справдливую, можна досягти лише в умовах «організованої», чесної гри [14, с. 251–265]. Крім того, Ф. Х. Лопез Фріаз підтримав критику інших дослідників, зокрема Дж.С. Рассел (J.S. Russell) щодо звеличення праці, нівелювання гри в сучасному суспільстві [18, с. 1-16].

З іншої сторони, Жуно Махан Гарі та Ніл С. Рубін задають питання, невже в ХХІ ст., часі чисельних та невідворотних викликів – пандемії Covid-19, агресії РФ проти України, глобальної міграції, терористичних нападів тощо, спорт залишається сферою куди суспільство зобов'язано вкладати час та ресурси [6; 13]. W. Pompl (В. Помпл) та D. Zheleva-Terzieva (Д. Желева-Терзієва) наголошують на необхідності пошуків «сучасного погляду», зокрема на змагальну діяльність у підлітковому середовищі [17; 19].

О. Бойко наголошує на зумовленості дозвілєвої діяльності соціальними, культурними та економічними умовами життя, з одного боку – проявів системи запитів в контексті культурного розвитку особистості, з іншого – потенціалом, що дозволяє реалізувати ці запити – виховання, освіту, майновий статус тощо. Активне та конструктивне дозвілля, зокрема заняття спортом та фізичною активністю, обумовлює належність до певного соціальної верстви, соціального класу. Висновок автора, основні тези якого базовані та знаходять своє підтвердження в теоріях М. Вебера, Т. Веблена та

Дж.Еджела, свідчить що, при певному рівні життя вільний час, дозволя стає основною цінністю, капіталом сучасного суспільства. А внаслідок трансформаційних процесів основними пріоритетами населення стає гарна освіта, професіоналізм, гроші, можливість самореалізації та комфортний, вишуканий відпочинок [1].

Відповіддю на власне запитання стало виокремлення засадничих принципів чесної гри, чесної боротьби, поваги до суперника, командного духу та дотримання правил, які закладені в спортивні програми, соціальні проекти фізкультурно-спортивного спрямування. Бюро ООН по спорту на благо розвитку та миру (UNOSDP), співпрацюючи з іншими підрозділами цієї організації, зокрема Дитячим фондом ООН (UNICEF), структурою ООН з питань гендерної рівності й розширення прав та можливостей жінок (UN-Women), ВООЗ та інші неурядові організації приклали значні зусилля добиваючись визнання внеску спорту у сталий розвиток, виховання глобальної громадянськості, зміцнення взаємо розуміння й мирного співіснування і поступу. Тобто, спортивна діяльність, результативна фізична активність є «майданчиком» для реалізації вищезначених проблем. При чому результат під час неї є перемогою – над собою, над суперником, над обставинами тощо [13].

Одночасно з цим, дослідження дозволили зробити висновок про роль систематичних занять спортом, зокрема участі у змагальній діяльності, які розширюють діапазон набутих життєвих навичок та сприяють вихованню глобального громадянства [11].

За даними «The World Economic Forum», у 20 pp. XXI ст. третина навичок, що приносили успіх у 2016 стануть неактуальними. На думку авторіва, людство живе у світі постійних змін, до життя у яких освіта не здатна підготувати. Яскравим прикладом таких змін є поява та розвиток штучного інтелекту [16].

До 10 основних актуальних «Life skills» віднесені:

- прийняття рішень – здатність оцінити наслідки різних варіантів рішень та обрати найкращий;
- вирішення проблем – навичка подолати нові комплексні виклики, в умовах невизначеності;
- креативне мислення – уміння сформулювати нестандартну, але ефективну ідею для певної теми чи ситуації, досліджувати наявні альтернативи та різні наслідки дій чи бездіяльності;
- критичне мислення – здатність використовувати логіку для визначення сильних і слабких сторін альтернативних рішень, об’єктивно аналізувати інформацію та досвід;
- ефективна комунікація – навичка адекватно виражати думки (у спосіб, що відповідає культурі та ситуації), здатність висловлювати думки та бажання, а також потреби та страхи. Наприклад, попросити поради чи допомоги;
- навички міжособистісних стосунків – допомагають позитивно взаємодіяти з людьми навколо: підтримувати хороші відносини з членами сім’ї, однокласників, колег, сусідів, членів команди тощо;
- самоусвідомлення – це розуміння себе, свого характеру, сильних і слабких сторін, бажань і смаків, що є фундаментом для розуміння інших – і, відповідно, емпатії та якісної міжособистісної комунікації;
- емпатія – це здатність уявити, яким життя є для іншого, зокрема й у ситуації, з якою не стикалися;
- управління емоціями – передбачає визначення емоцій (своїх та інших людей), усвідомлення, як вони впливають на поведінку, а також здатність переживати їх;
- управління стресом – уміння визначити джерела стресу, усвідомити їхній вплив і визначити дії, необхідні для нормалізації його рівня [2, с. 15–17; 14].

Саме досвід опанування цими навиками повинні отримати спортсмени ще у дитинстві та юності.

Аналіз фахових джерел дозволяє зробити висновок про те, що проблема відношення до перемоги, її переживання, як в навчанні, спілкуванні, будь-якій іншій діяльності, зокрема в тій, яка містить в собі елементи змагання, в сучасному світі стоїть досить гостро. З нею стикаються педагоги, батьки, тренери, безпосередньо оточуюче середовище. З проблемою «зірковості» борються спортивні психологи. Проте безпосередньо практична реалізація, зокрема в процесі організації фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів потребує додаткового дослідження.

Зв'язок із науковими планами, темами. Дослідження є складником науково-дослідницької роботи кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича «Історичні, організаційно-методичні та інноваційні засади у галузі фізичної культури і спорті» (номер державної реєстрації 0119U101772).

Мета статті – розглянути можливості використання анімаційних прийомів у вирішенні педагогічної проблеми перемоги та поразки в організації фізкультурно-оздоровчих заходів та спортивних заходів.

Матеріал і методи дослідження. Методологічною основою дослідження слугує комплекс підходів до вивчення проблеми перемоги в організації фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів, необхідних для здійснення аналізу порушеної проблеми. Задля реалізації мети та завдань дослідження застосовано комплекс методів: загальнонаукові (аналіз, синтез, абстрагування та конкретизація, систематизація, класифікація, узагальнення тощо); конкретно-наукові: метод термінологічного аналізу; логіко-системний аналіз забезпечив логіку наукового дослідження з метою збирання й підготовки фактологічного матеріалу, процедури постановки завдань, пошуків їх вирішення та отримання результатів.

Результати дослідження. Виграш – це реальне чи уявне придбання, досягнення, перевага. Лише у дитячих сюжетно-рольових іграх виграшем служить сама діяльність [3].

Зміст фізкультурно-оздоровчих заходів та спортивних заходів передбачає реалізацію ігрового та змагального методу, де головна установка – орієнтація на чесну перемогу, гідну конкуренцію, лицарське ставлення до суперника [7].

Сучасні тренери, спортивні аніматори, вчителі фізичної культури та фізінструктори ЗДО вдало використовують ігрову та змагальну діяльність як одні із перспективних методів навчання. Вони використовується для розвитку творчого, критичного мислення учнів, формування практичних умінь та навичок, дає змогу стимулювати увагу і підвищувати інтерес до завдань, активізувати сприймання та мотивацію.

Проте, систематично стикаються із проблемою перемоги та поразки. Обговорюючи проблему виграшу, потрібно обов'язково зупинитися на двох моментах: умінні бути переможцем (і підготовці гравців до виграшу) і умінні справлятися з поразкою, бути переможеним. Уміння бути переможцем, адекватно пережити поразку – це ефективний механізм не тільки в грі, спортивній діяльності, але й в житті [3, с. 229-232]. Людина-переможець відчуває себе щасливим, він отримує додаткові «крила» для нових злетів в будь-якій сфері. Зафіксований «стан переможця», вміння «одягати» його на себе, транслювати цей стан на партнерів, наприклад по команді – оптимальний варіант для досягнення цілі.

Розглянемо анімаційні прийоми, що можуть застосовувати фахівці сфери фізичної культури і спорту в роботі із дітьми, молоддю та дорослими спортсменами.

Демократичні призи та заохочення. Цінність цих призів в підкріпленні рефлексу «задоволеності», почуття «активного діяча». Керівник повинен «дати» відчути учасникам задоволення від своєї активності, насолоду бути

переможцем. Цілком доречною буде теза: «Мені дуже хочеться, щоб ви запам'ятали цю хвилину! Дивіться, як сяють очі ваших уболівальників, як голосно вони аплодують! Ви сьогодні – переможці! І ми вітаємо вас!» [8, с. 77].

До переліку демократичних призів і заохочень для дітей ми можемо віднести: солодощі, книги, настільні ігри, надувні кульки, іграшки, канцелярські прилади, спортивне обладнання, фірмові футболки, флаєри та інші цінні речі зі світу дитини. Бажано, щоб участь була відображена в грамотах, дипломах, свідоцтвах, похвальних листах, бейджиках, календарях, чашках та інших пам'ятних предметах. Розташовані вдома на видному місці, вони ефективно підштовхують до нових зусиль і сприяють зміцненню позитивного ставлення до своїх можливостей. Схожим чином діють керівники підприємств, створюючи в офісах «дошки пошани», де представлені всі нагороди та інші результати досягнень.

Проте, потрібно уникати появи в учасників рефлексу грати лише за матеріальний приз. Так виховується бажання оволодіння чимось, перемогти будь-яким способом, стимулюється нездоровий азарт. Тому, на нашу думку необхідно утримуватися від подібного стимулювання, наголошуючи на тому, що ігрова та змагальна діяльність – це перш за все «майстерня» по налагодженню людських відносин, пропаганда високих етичних норм спілкування [10].

Уміння радіти за переможців. Успіх одного спортсмена, учасника потрібно зробити успіхом групи, команди, всієї аудиторії. Енергетика щастя повинна охопити всіх присутніх, це надихає, об'єднує, викликає прилив сил. Яким чином ми можемо формувати уміння радіти? Задля виокремлення засобів формування, відповімо на питання: «Що робить переможець в хвилину перемоги?» Спостереження засвідчують, що особа, яка виграла матч, прибігла першою або зробила щось краще за інших, підстрибує, підіймає руки високо вгору, кричить, випускаючи залишки тепер уже зайвої

енергії, піднімає високо вгору свою нагороду, демонструючи її всім присутнім. Іноді переможця качають. «Зірковий час» потрібно затвердити, закарбувати в емоційну пам'ять. Саме з цією метою використовуємо вправу або систему рухів, що мають певний ритуальний, церемоніальний характер.

Ритуал – це певна поведінка або дія, яку спортсмен виконує з вірою в те, що вона може впливати на результати. Багато спортсменів вважають, що виконання певного ритуалу перед змаганнями покращує їхні результати. Так, відповідно підбирається одяг, варіюються продукти, які вони їдять чи п'ють; музику, яку вони слухають, розминочні вправи тощо [7].

На думку М. Шутя, піднімання рук в гору можна розглядати як спробу представити переможця сонцю, а у переможному крику «Ура!» почути свідчення про це: «у Ра» – той, хто гідний самого Сонця» [11, с. 47-50].

Розглянемо деякі з ритуалів переможців. «Хитання». Команда встає в дві колони обличчям один до одного, перехрещує руки і в такий умовний «колісці» качають переможців (можливо, по черзі) [11, с. 44].

Скандування слів або коротких фраз з паралельним ритмічним оплески: «Браво!», «Молодці!», «Спасибі за перемогу!», «Ви – кращі, ми – найкращі!».

«Струмочок». Пропускаючи переможців через колону (діти стоять обличчям один до одного по двоє), махають руками, ніби лаврами, і викрикують «Ура!» або «Молодці!».

«Хоровод». Поставивши в центрі переможців, ходять по колу, і багаторазово повторюють слова: «Вітаємо, бажаємо успіхів».

Тактильні привітання. Пропонуємо вчити ввічливо підходити до переможця й легко, але щиро торкнутися його. Важливо пам'ятати, що необхідно подбати про безпеку, не налітати, не штовхати, не налягайте! Хоча ми з вами є свідками ритуали святкування голу у футболі, коли члени команд просто створюють «кучу малу» на полі. Тактильні контакти, обійми, поплескування по плечу, підбадьорюючі контакти поглядів – все це формує «рефлекс переможця».

Дискусія. Взагалі, проведення правильного ритуалу в змісті тренування або розваги, свята створює можливості для формування моделі як поведінки, так і фізичних вправ, рухів, що призводять до ефективних дій та результату, у нашому випадку перемоги. Опанування будь-якою новою навичкою – удару в бейсбол, їзді на велосипеді, передачі м'яча в баскетболі – вимагає розвитку нових нервових шляхів і нових моделей м'язових скорочень, спритності та координації. Оскільки ритуали часто включають моделі фізичних рухів, варто організовувати їх як частину заняття, уроку, тренування. Ритуал впливає систему переконань спортсмена, і це переконання залишається зі спортсменом під час гри. Автори статті «Чому так багато спортсменів мають забобони та ритуали», визначають, що реальна цінність спортивних ритуалів полягає у підвищенні впевненості та почутті контролю, які вони дають спортсмену [9].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Виграш – це реальне чи уявне придбання, досягнення, перевага. Зміст фізкультурно-оздоровчих заходів та спортивних заходів передбачає реалізацію ігрового та змагального методу, де головна установка – орієнтація на чесну перемогу, гідну конкуренцію, лицарське ставлення до суперника. Сучасні тренери, спортивні аніматори, вчителі фізичної культури та фізінструктори ЗДО вдало використовують ігрову та змагальну діяльність як одні із перспективних методів навчання. Проте, вони систематично стикаються із проблемою перемоги та поразки. Уміння бути переможцем, адекватно пережити поразку – це ефективний механізм не тільки в грі, спортивній діяльності, але й в житті. Зафіксований «стан переможця», вміння «одягати» його на себе, транслювати цей стан на партнерів, наприклад по команді – оптимальний варіант для досягнення цілі. До анімаційних прийомів формування вміння переживати перемогу відносимо підбір прізів та пам'ятки-заохочення, формування вміння радіти за переможців: загальні скандування, ритуали:

«Хитання», «Струмочок», «Хоровод», тактильні привітання (обійми, поплескування по плечу, підбадьорюючі контакти поглядів тощо).

Список використаних джерел

1. Бойко О. Диференціація дозвіллевої поведінки в глобальному світі. https://biem.sumdu.edu.ua/images/stories/docs/K_SGD/Boiko_13.pdf
2. Джунь В. В., Коваленко А. І. Принципи гідності особи в спортивній деонтології. Здоровий спосіб життя: Зб. наук. ст. Львів, 2006. Вип. 9. С. 15–17.
3. Завальнюк О. В. Спорт як діяльність особистості. Гілея: науковий вісник: збірник наукових праць. 2014. Вип. 86 (7). С. 229-232.
4. Качуровський Д. О. Світоглядна і морально-вольова підготовка як завдання виховної роботи у сучасному спортивному плаванні. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2012. №2. С. 51-55.
5. Поліщук Р. М. Формалізм як можливий підхід до концептуалізації спорту. Актуальні проблеми філософії та соціології. 2022. Вип. 38. С. 46-50.
6. Свето́ва А.О. Педагогічні особливості формування особистості спортсмена.
[http://utctennis.com.ua/uploadfiles/admin/%D0%92%D0%B0%D1%88%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%8C%D1%8F%20\(1\).pdf](http://utctennis.com.ua/uploadfiles/admin/%D0%92%D0%B0%D1%88%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%8C%D1%8F%20(1).pdf)
7. Смоляр І.І., Воронова В.І., Петровська Т.В.,Ковальчук В.І. Психологічне дослідження особистості як суб'єкта спортивної діяльності Теорія і методика фізичного виховання і спорту. Київ, 2020; №2. С.116-123.
8. Хома Т. В. Педагогіка фізичного виховання і спорту: теоретикопрактичний супровід до самостійної роботи студентів: навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 104 с.

9. Чому так багато спортсменів мають забобони та ритуали.
<https://uk.drink-drink.ru/pochemu-tak-mnogo-sportsmenov-imeyut-sueveriya-i-ritualy/>
10. Шуть М. М. Психологічне благополуччя особистості ігромайстрів (організаторів соціокультурних ігор) : кваліфікац. робота на здобуття освіт. ступеня магістр : спец. 053 Психологія. Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, каф. психології. Харків, 2022. 90 с.
11. Шуть М. Школа ігромайстерності. К. : Вид. Дім «Шкіл. Світ» : Вид-во Л. Галіцина, 2006. 128 с.
Dinev, P., S. Tomova. Sport animation. Varna: UE «Science and economics». 2008.
12. Gary J., Rubin N. Sport Promoting Human Development and Well-Being: Psychological Components of Sustainability. August 2016, No. 2 Vol. LIII, Sport Aims for the Goals. <https://www.un.org/en/chronicle/article/sport-promoting-human-development-and-well-being-psychological-components-sustainability>
13. Life skills education: 10 навичок, що знадобляться у житті.
http://gohigher.org/life_skills_education
14. Lopez Frias, F. J. Psychoanalyzing the Grasshopper: Society, Work and Repressed Play in Suits' Riddle. Sport, Ethics and Philosophy, 15(2). 2021, 251–265. <https://doi.org/10.1080/17511321.2020.1729849>
15. Naumchuk V., Sydoruk, A., & Makovetska, N. Formation of readiness of future teachers of physical education for animation activity in secondary schools of Ukraine. International Journal of Human Movement and Sports Sciences. 2020. 8(6). P. 403-412. DOI: <https://doi.org/10.13189/saj.2020.080612>
16. Pompl, W. (1983). The concept of animation: Aspects of tourism services. B: Tourism Management, 4 (1), 3-11.

17. Russell, J.S. Idleness would be preferred over game playing as an ideal in Suits' Utopia. *Journal of the Philosophy of Sport*, 49(2). 2022, 1-16. <https://doi.org/10.1080/00948705.2022.2153692>

18. Zheleva-Terzieva D. Survey the opinion and interest of students-pedagogues to the sport animation practice in an educational environment. *Trakia Journal of Science*. 2018. Vol. 16, №. 2. P. 90–94. DOI:: <https://doi.org/10.15547/tjs.2018.02.003>